

Eero Hokkanen
VEO/VIY**Lausunto**
14.11.2022
VN/5171/2022

Julkinen

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022–2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022–2027 ja sen ympäristöselostuksesta. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Toimintaympäristö Itämerellä muuttuu vauhdilla. Tämä voi tuoda haasteita Viron meristrategian toimenpiteiden toteuttamiselle ja tavoitteiden saavuttamiselle. Ohjelmassa olisi siksi hyvä käsitellä myös sen toteuttamiseen ja vaikuttavuuteen liittyviä riskejä sekä mahdollisuuksia.

Meristrategian ympäristövaikutuksia on arvioitu kattavasti. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää ansiokkaana, että toimenpideohjelmassa ja sen ympäristöselostuksessa on huomioitu aluksista veteen päätyvien päästöjen sekä vedenalaisen melun lisäksi päästöt ilmaan. Suomi ja Viro ovat molemmat sitoutuneet niin Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n kuin EU:n tavoitteisiin vähentää meriliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä.

IMO:n neljännen kasvihuonekaasututkimuksen mukaan valtioiden kansallisiin raportointivelvoitteisiin lukeutuvilla päästöillä on tässä kokonaisuudessa aiemmin laskettua merkittävästi suurempi rooli. Näiden päästöjen vähentämisessä tarvitaan maailmanlaajuisen ja EU:n kattavan sääntelyn lisäksi kansallisia ja alueellisesti kahden tai useamman valtion välisiä samatahtisia toimia, sillä muutos edellyttää esimerkiksi aluspolttoaineiden jakeluinfrastruktuurin kehittämistä satamissa.

Suomen ja Viron välillä on Suomenlahden yli paljon meriliikenneyhteyksiä, joiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä on olennaista paitsi kannanmuodostus kestävästä meriliikenteestä IMO:ssa ja EU:ssa, myös kahdenvälisesti Suomen ja Viron kesken. Tällä kahdenvälisellä tasolla tuorein aloite on 7. maaliskuuta 2022 Suomen ja Viron pääministereille luovutettu selvitys maiden välisen yhteistyön kehittämiseksi tulevaisuudessa (*Report 1+1=3 Visionary report on Estonia-Finland future cooperation*). Selvityksessä esitetään tavoitteeksi, että Itämeren poikki Suomen ja Viron välillä kulkeva säännöllinen meriliikenne olisi hiilineutraalia vuoteen 2035 mennessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö näkee, että mainittujen maailmanlaajuisten, EU:n kattavien ja mahdollisten kahdenvälisten meriliikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää nykyistä tiiviimpää yhteistyötä Suomen ja Viron liikenneviranomaisten, satamien, varustamoiden ja muiden meriklusterin toimijoiden välillä. Tämän olisi hyvä näkyä Viron meristrategian toimenpideohjelmassa selvästi.

Rahoitusta yhteistyöhön ja mahdollisiin yhteishankkeisiin on tarjolla esimerkiksi EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelman teollisuusvetoisissa kumppanuuksissa. Liikenne- ja viestintäministeriö näkee tällaisen kestävä meriliikenteen hankeyhteistyön paitsi valtioiden IMO:ssa ja EU:ssa toteuttaman yhteisen ennen kaikkea talvimerenkulkua koskevan edunvalvonnan viemisenä käytäntöön, myös luonnollisena osana molempien valtioiden meristrategioiden toimeenpanoa.

Sabina Lindström
Osastopäällikkö

Eero Hokkanen
Neuvotteleva virkamies

Jakelu

neuvotteleva virkamies Lasse Tallskog
lausuntopalvelu.fi

VN/5171/2022-LVM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Asia: VN/5171/2022

Lausuntopyyntö Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ilmatieteen laitos on tutustunut Viron meristrategian toimenpideohjelmaan 2022-2027 ja sen ympäristöselostukseen. Ilmatieteen laitoksen meriasiantuntijoiden mukaan niiden osuuksien osalta, jotka kuuluvat Ilmatieteen laitoksen osaamiseen piiriin (merten fysiikka), ei Ilmatieteen laitoksella ole lausuttavaa.

Niemelä Sami
Ilmatieteen laitos

Asia: VN/5171/2022

Lausuntopyyntö Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kalatalouden Keskusliiton lausunto Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Viron meristrategia käsittää koko Viron merialueen ja sen tavoitteisiin kuuluu:

- suojella ja säilyttää meriympäristöä, estää sen tilan heikentyminen tai palauttaa mahdollisuuksien mukaan meriekosysteemit alueilla, joilla ne ovat vahingoittuneet;
- estää ja vähentää saasteita meriympäristössä, jotta vähitellen vähennettäisiin sen saastumista ja taattaisiin, etteivät saasteet vaikuttaisi eivätkä vaarantaisi oleellisesti meren biologista monimuotoisuutta, meren ekosysteemejä, ihmisten terveyttä tai meren laillisia käyttötapoja.

Suomen merenhoito pohjautuu kuuden vuoden välein laadittavaan kansalliseen merenhoidosuunnitelmaan. Tavoitteet Virossa ovat päälinjoiltaan yhteneväisiä Suomen merenhoidosuunnitelman kanssa, kuten luontevaa ollakin. Itämeren rantavaltioiden yhteistyö Itämeren hyväksi antaa parhaat edellytykset päästä haluttuihin tavoitteisiin.

Kalatalouden Keskusliitto kannattaa suunnitelmaan liittyvä ehdotusta Itämeren rehevöitymisen jarruttamisessa kehittää merivesiviljelyä yhdistettynä vesiviljelynä (kala ja simpukka tai levä). Kalastusta kestävien kalakantojen kalastaminen on myös toimiva tapa vähentää ravinteita.

Merenhoidon suunnitelmat Suomenlahden molemmiin puolin eivät suunnitelmien laadinnan aikaan ilmeisesti kyenneet huomioimaan energian tuotannossa nyt meneillään olevaa suuren mittakaavan

muutosta. Suomessa hiilineutraalius 2035 mennessä on tavoite, joka vaatii nopeita toimia siirryttäessä päästöttömään energiantuotantoon. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on vaikuttanut lyhyessä ajassa dramaattisesti energian saatavuuteen ja hintoihin. Yhtenä työkaluna energiahaasteiden ratkaisussa on tuulivoima, jota ollaan sijoittamassa myös merialueille.

Merenhoidon näkökulmasta merituulivoimateollisuusalueiden kumulatiivisista vaikutuksista sekä kalakantoihin, luonnonoloihin ja kalastukseen ei Itämeren osalta tunneta riittävästi. Suomeen ja myös Viron talousvyöhykkeelle merelle on suunnitteilla tuulivoimala-alueita. Valmistelussa Suomessa on 12 merihanketta, joihin on suunnitteilla lähes tuhat voimalaa. Merenhoidon suunnitelmat ja hyvän tilan saavuttaminen vaikuttavat jääneen ainakin Suomessa rakentamishankkeiden valmistelussa vähäiselle huomiolle. Toivottavasti Virossa asiaan tartutaan vakuuttavammin.

Yhtenä toimenpide-ehdotuksena strategiassa mainitaan merenpohjan eheyden häirinnän tai hävittämisen kompensatiotoimenpiteiden kehittäminen. Toimenpiteiden kehittämisellä, jota on syytä tehdä valtioiden välisenä yhteistyönä, alkaa olla jo kiire. Merituulivoiman vaikutuksista Itämeren tilaan ja meren muuhun käyttöön tarvitaan lisää tutkimusta.

Risto Vesa

Järjestöjohtaja

Kalatalouden Keskusliitto

Vesa Risto
Kalatalouden Keskusliitto

Asia: VN/5171/2022

Lausuntopyyntö Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

WWF Suomi kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa.

Haluamme kiinnittää huomiota toimenpiteeseen BALEEM017 "Olemassa olevan merisuojealueverkoston tehokkuuden parantaminen". Tästä toimenpiteestä puuttuu viittaus suojelualueverkoston peittävyiden kasvattamiseen EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteiden mukaisesti. Toimenpiteessä tulisi selkeästi esittää, että Viron tavoitteena on saavuttaa merellinen suojelualueverkosto joka peittää 30 % maan meripinta-alasta, ja että 10 % maan meripinta-alasta tulisi olla tiukasti suojeltua. Vaikka tavoitteet ovat EU:n yhteiset, jokaisen maan tulisi osallistua tavoitteen täyttämiseen. Tämän lisäksi toimenpiteessä tulisi huomioida verkoston laadullinen kehittäminen (kuten seuranta, hoidon ja käytön suunnitelmat, ja suojelualueverkoston alueellisen yhteneväisyyden kehittäminen HELCOM-tasolla).

WWF Suomi sr

Jari Luukkonen,

Suojelujohtaja

Vanessa Ryan,

Meriasiantuntija

Ryan Vanessa
WWF Suomi

Asia: VN/5171/2022

Lausuntopyyntö Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto on perehtynyt Viron meristrategian toimenpideohjelmaan 2022-2027 ja sen ympäristöselostukseen. Suomen Vesiensuojeluyhdistysten liitolla ei ole toimenpideohjelmaan lausuttavaa.

Moilanen Hannu
Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry

Hänvisning

Er begäran om utlåtande inkommen 24.10.2022

VN/5171/2022

Miljöministeriet

PB 35

FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson

Susanne Vävare, telefon +358 (0)18 25456

susanne.vavare@regeringen.ax

registratorskontoret.ym@gov.fi

Ärende

Utlåtande gällande Estlands marina åtgärdsprogram 2022-2027 och miljörapport

Ålands landskapsregering har fått en begäran från Finlands Miljöministerium att avge ett utlåtande gällande åtgärdsprogram 2022-2027 för Estlands marina strategi med en miljöbedömning av programmet. Ålands landskapsregerings miljöbyrå uppskattar den möjligheten och har läst programmet med stort intresse. Det är ett omfattande och väl genomarbetat dokument som Estland har tagit fram med många bra åtgärdsförslag som även öppnar upp för gränsöverskridande samarbete. Miljöbedömningarna är också mycket väl dokumenterade.

Det finns konstruktiva förslag och resonemang kring samexistens gällande t.ex. skyddade områden och vindkraftverk och om implementering HELCOM:s marina bullerplan (HELCOM rekommendation 42-43 (2021) RAP Noise) och behovet av regelverk för Estland. Det finns intressanta förslag till kompensationsåtgärder för vattenbruk och för att motverka effekterna av hydromorfologisk påverkan samt välformulerade texter om vikten av att värna maritimt kulturarv och traditionell livsstil vid kusten. Detta brukar oftast glömmas bort i olika rapporter, men Estland presenterar detta på ett mycket bra sätt i del 5.2.6. Det är viktigt att bevara dylika traditioner och småskaligt fiske för lokalbefolkningen. Det är också viktigt att ta tillvara på den kunskap om kustmiljön som lokalbefolkningen besitter.

I dokumentet beskriver Estland sin marina havsplan och vikten av att definiera värdefulla undervattenslandskap samt att ta fram en guide till 2027 som ska stärka den marina användningen och samtidigt beakta de lokala värdena tydligare (del 5.2.6). Ålands landskapsregering vill gärna samverka i dylikt arbete, då vi ser det som angeläget att stärka lokalbefolkningens behov av en långsiktig och hållbar användning av de marina resurserna.

Ålands landskapsregering arbetar i EU-projektet eMSP NBSR där en arbetsgrupp fokuserar på marin områdesplanering i relation till utvecklandet av en hållbar blå ekonomi. Arbetsgruppen är öppen för alla som på olika sätt vill bidra eller ta del av framtagna resultat. Mer information finns här: <https://www.emspproject.eu/project-activities/community-of-practice/sustainable-blue-economy/>

Överlag är Ålands landskapsregering öppen för samverkan i olika kustrelaterade frågor som gäller t.ex. en hållbar blå ekonomi och samexistens i kustområden samt olika gränsöverskridande Östersjöfrågor.

Beslut

Ålands landskapsregering beslutar härmed att skicka ovanstående synpunkter till Miljöministeriet i Finland, som sköter korrespondensen med Estland.

Minister

Christian Wikström

Vattenbiolog

Susanne Vävare

FÖR KÄNNEDOM Jenny Eklund-Melander, fiskeribyrån, jenny.eklund-melander@regeringen.ax

Asia: VN/5171/2022

Lausuntopyyntö Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriö on antanut Museovirastolle mahdollisuuden lausua Viron

meristrategian toimenpideohjelmasta 2022 - 2027 ja sen ympäristöarvioinnista. Toimenpideohjelma tulee sisältämään toimenpiteet meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi vuoteen 2027 mennessä. Toimenpideohjelman tavoitteena on suojella ja säilyttää meriympäristöä, estää sen tilan huonontuminen tai palauttaa mahdollisuuksien mukaan meren ekosysteemit alueilla, joilla ne ovat vahingoittuneet, sekä vähentää päästöjä meriympäristöön.

Toimenpideohjelma painottuu luonnollisesti luonnonsuojelullisiin seikkoihin, mutta myös merellinen kulttuuriperintö on huomioitu.

Museovirasto pitää myönteisenä, että ehdotetun toimenpiteen BALEE-M032 Merenpohjan eheyden häirinnän tai hävittämisen kompensaatitoimenpiteiden kehitys sisältöön on otettu mukaan myös kulttuuriperintö, kuten hylt, todeten, että toimenpiteen toteutuksessa on tärkeää huomioida myös vedenalaisen kulttuuriperinnön olemassaolo ja säilyttäminen. Toimenpide mahdollistaa jo tiedossa olevan vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioon ottamisen ja asettaa tarvittaessa ehdot kulttuuriperinnön säilyttämiseksi.

Museovirasto kiinnittää huomiota toimenpiteeseen BALEE-M020 Kalojen kutualueiden ja vaellusreittien tilan parantaminen ja populaatioiden edistäminen. Toimenpide on tärkeä ja kannatettava, mutta kyseisiä toimenpiteitä suunniteltaessa on tarpeen ottaa huomioon virtapaikkojen kulttuuriperintö ja sen mahdolliset selvitys- ja säilyttämistarpeet kunnostusten yhteydessä.

On myönteistä, että toimenpideohjelmassa on tunnistettu aineellisen merellisen perinnön lisäksi myös aineettoman merellisen perinnön merkitys, kuten rannikon perinteinen elämäntapa ja merelliset taidot.

Matikka Maija
Museovirasto - Kulttuuriympäristöpalvelut

Rajavartiolaitoksen esikunta
Raja- ja meriosasto

10.11.2022

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

YM; Lausuntopyyntö; RVLE; Viron meristrategian toimenpideohjelma 2022-2027 ja sen ympäristöselostus

Rajavartiolaitoksen lausunto Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa Viron meristrategian toimenpideohjelmasta 2022-2027 ja sen ympäristöselostuksesta. Toimenpideohjelma käsittää koko Viron merialueen ja sen tavoitteita ovat meriympäristön suojeleminen ja säilyttäminen, meriympäristön tilan heikkenemisen estäminen ja mahdollisuuksien mukaan meriekosysteemien ennalleen palauttaminen alueilla, joilla ne ovat vahingoittuneet. Lisäksi toimenpideohjelmalla pyritään vähentämään ja estämään saasteita meriympäristössä, jotta vähitellen estettäisiin saasteiden vaarantava vaikutus meren biologiseen monimuotoisuuteen, meren ekosysteemeihin, ihmisten terveyteen tai ja meren laillisiin käyttötapoihin.

Rajavartiolaitoksen esikunta on tutustunut Viron meristrategian toimenpideohjelmaan 2022-2027 ja sen ympäristöselostukseen. Niissä mainitut toimenpiteet ja tavoitteet ovat kannatettavia. Rajavartiolaitoksella ei ole muuta lausuttavaa esitettyyn sisältöön.

Raja- ja meriosaston osastopäällikkö
Priikaatikenraali

Matti Sarasmaa

Meriturvallisuusyksikön päällikkö
Komentaja

Mikko Simola

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 10.11.2022 klo 08:08.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI

RMOS, RMOS/ME-yksikkö